ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ **ΤΟΥ PIETRO BASTI**

Η ΘΕΑΤΡΙΝΑ

(Ἀληθινὴ Ἱστορία)

ΑΠΟ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Μωρὶς Βαρὲν πρωτογνώρισε σ' ἕνα καμπαρὲ τοῦ Παρισιοῦ τὴν ὤμορφη Ναπολιτάνα, τὴν τσαχπινοῦλα Ρόζα Μπέρτι, ἔννοιωσε τὴν καρδιά του νὰ πλημμυρίζη ἀπὸ ἀγάπη. Τὸ κουκλίστικο προσωπάκι της μὲ τὰ κατάμαυρα μάτια της, ποὺ σαγήνευαν καὶ μαγνήτιζαν μὲ τὸ πρῶτο τους βλέμμα, τ' ὀλόγλυκο στοματάκι της, ποὺ ὅταν τραγουδοῦσε καντσονέττες τῆς πατρίδας της, λὲς καὶ ξεχυνόταν ἀπ' αὐτὸ μιὰ οὐράνια μελωδία, ὅλ' αὐτὰ μαζύ, τὸν εἶχαν ξετρελλάνει...

Ὁ Μωρὶς Βαρέν, μοναχογυιὸς ἑνὸς πλούσιου κοσμηματοπώλη, τύπος νυχτερινοῦ γλεντζὲ τοῦ Παρισιοῦ, σκέφτηκε ἀμέσως νὰ καταχτήση τὴν ὤμορφη Ναπολιτάνα. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ βάλη σ' ἐνέργεια τὴν ἀπόφασί του. Μόλις τελείωσε ἡ Ρόζα τὰ νούμερά της, τὴν προσκάλεσε καὶ πῆγαν σ' ἕνα γειτονικὸ σεπαρέ. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ τῆς ἐξομολογεῖται τὸν ἔρωτά του. Τῆς μίλησε γιὰ χίλια-δυὸ πράγματα καὶ τῆς ὑποσχέθηκε ἄλλα τόσα...

Ἡ Ρόζα τὸν ἄκουγε προσεχτικά, κυττάζοντάς τον κατάματα. Τὰ λόγια του ἦσαν τόσο φλογερά, τόσο πειστικά, ποὺ ἀποφάσισε στὸ τέλος ν' ἀποτραβηχτῆ ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ καμπαρὲ καὶ νὰ γίνη φιλενάδα του.

Δυὸ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Κι' ἔξαφνα, μιὰ μέρα ἡ Παριζιάνικες ἐφημερίδες ἀνάγγειλαν τὴν τραγικὴ αὐτοκτονία τοῦ γέρο-κοσμηματοπώλη Βαρέν. Σὲ μιὰ ἐπιστολὴ ποὺ ἄφησε ὁ αὐτόχειρ, ἀνάφερε πὼς αὐτοκτονοῦσε γιατὶ ἡ ἄσωτη ζωὴ τοῦ γυιοῦ του εἶχε ρημάξει τὸ μαγαζί του καὶ τὸν εἶχε καταστρέψει οἰκονομικῶς.

Ἡ Ρόζα, ὕστερ' ἀπὸ τὸ τραγικὸ αὐτὸ ἐπεισόδιο, ἔφυγε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ ξαναγύρισε στὴν πατρίδα της. Κι' ὁ Μωρὶς ἦταν ἀπαρηγόρητος γιὰ τὴν ἀνέλπιστη ἐγκατάλειψί του...

* * *

Ποτὲ ἡ Ρόζα δὲν εἶχε ξαναπαίξει στὸ θέατρο τόσο ὡραῖα, ὅσο ἀπόψε. Ὡς τὴ βραδειὰ αὐτή, τὴ βραδειὰ τῆς μεγάλης της ἐπιτυχίας, τὸ κοινὸν ἔλεγε γι' αὐτή: «Τὸ ταλέντο τῆς Ρόζας Μπέρτι δὲν ἀξίζει τίποτε, σὰν τὰ κοσμήματά της ὅμως δύσκολα βρίσκει κανεὶς ὅμοια σ' ὅλη τὴ Νάπολι καὶ ἰδίως σὰν τὸ περίφημο περιδέραιό της ἀπὸ μαργαριτάρια ποὺ κοστίζει πάνω ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο φράγκα !».

Ἀπὸ τὴν πρώτη πρᾶξι τοῦ δράματος ποὺ παιζόταν αὐτὸ τὸ βράδυ, ἡ Ρόζα ἀποκαλυπτόταν, χωρὶς νὰ τὸ περιμένη κανείς, μεγάλη ἠθοποιός. Εἶχε καταγοητεύσει τοὺς θεατάς. Κι' αὐτὸ συνέβη ἰδίως ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μπῆκε στὴ σκηνὴ ὁ ἠθοποιός, ποὺ θἄπαιζε μαζύ της τὸ φινάλε τῆς τρίτης πράξεως. Καὶ ὅμως δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἐξαιρετικό, τὸ φινάλε τοῦ ἔργου:

Ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς συζύγου, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστραφεῖ ἀπὸ τὴ σπατάλη τῆς γυναίκας του, ἡ ὁποία, ἂν καὶ ἦταν αἰτία τῆς δυστυχίας του, τὸν ἀπειλοῦσε νὰ τὸν ἐγκαταλείψη καὶ νὰ φύγη μακρυά του. Ἕνα ἀπότομο κῦμα ὀργῆς πλημμύριζε τότε τὴν καρδιὰ τοῦ συζύγου, κι' ἐπιτίθετο γιὰ νὰ τὴν πνίξη. Μετανοοῦσε ὅμως ἀμέσως, ριχνόταν στὰ πόδια της καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὴν ἱκέτευε νὰ τὸν συχωρέση.

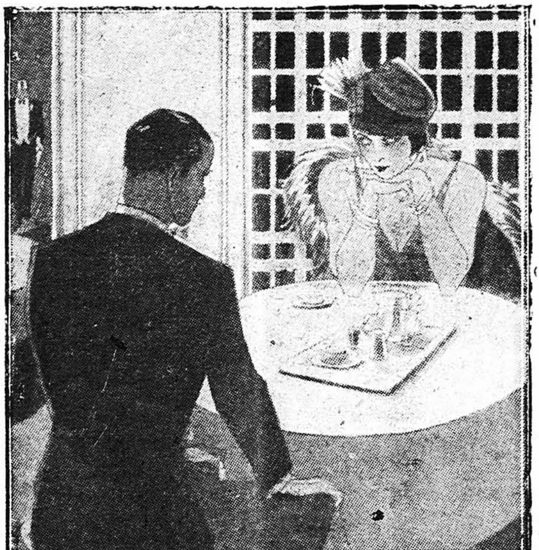

Ἡ Ρόζα τὸν ἄκουγε προσεχτικά, κυττάζοντάς τον κατάματα.

Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Γιὰ νὰ συγκλονίση ὅμως καὶ νὰ συγκινήση κανεὶς μιὰ σάλα ὁλόκληρη μὲ τὴν τετριμμένη αὐτὴ σκηνή, ἔπρεπε νἆναι μεγάλος ἠθοποιός... Καὶ τέτοια δείχτηκε ἡ Ρόζα Μπέρτι. Εἶχε ἀποβάλει πειὰ τὸ πλαστὸ ὕφος της, τὴν ἀδεξιότητα, τὴν ψυχρότητά της. Δὲν ἦταν πειὰ ξύλινη καὶ δὲν καμάρωνε γιὰ τὸ περιδέραιό της, σὰν παραφουσκωμένη γαλοποῦλα. Μόλις ἀντίκρυσε μάλιστα τὸν ἠθοποιὸ ποὺ ὑποδυόταν τὸν ρόλο τοῦ συζύγου της, νὰ μπαίνη στὴ σκηνὴ καὶ νὰ τὴν πλησιάζη μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν ἀπὸ ἀγανάκτησι καὶ χείλη ἀφρισμένα ἀπὸ τὴ λύσσα, ὑποχώρησε κατατρομαγμένη, κάνοντας μιὰ ἀπελπιστικὴ χειρονομία ποὺ ἐσήμαινε: «Ἔλεος !... Μὴ μὲ πειράξεις, μὴ μοῦ κάμεις κακό !...». Κι' ὅταν ὁ ἄντρας της τὴν ἅρπαξε καὶ τῆς ἔσφιγγε τὸν λαιμό, μὲ μανία, μὲ λύσσα, ἡ φυσιογνωμία της ἀλλοιώθηκε καὶ τὸ βλέμμα της ἐξέφραζε πόνο κι' ἀλλοφροσύνη. Ἦταν ὑπέροχη τὴ στιγμὴ αὐτή, ἄφθαστη...

Οἱ θεαταὶ εἶχαν συγκινηθεῖ βαθειά. Παρακολουθοῦσαν τὴ σκηνὴ μὲ ἀγωνία, κρατῶντας τὴν ἀναπνοή τους. Κι' ὅταν ἡ Ρόζα, ἐξακολουθῶντας τὸ ὑπέροχο παίξιμό της, ἄφησε τὸ κεφάλι της νὰ γείρη πρὸς τὰ πίσω καὶ ξαπλώθηκε ἀργὰ στὸ δάπεδο, τὸ κοινὸν ξέσπασε σὲ παταγώδη χειροκροτήματα.

Ἦταν τόση ἡ ἐπιτυχία τῶν δύο ἠθοποιῶν, ὥστε κανεὶς δὲν ἀπόρησε γιατὶ εἶχαν ἀλλάξει τὸ φινάλε τοῦ ἔργου. Ἀντὶ δηλαδὴ ὁ σύζυγος νὰ πέση στὰ πόδια τῆς γυναίκας του καὶ νὰ τῆς ζητήση συγνώμην, τὴν εἶχε ἁρπάξει ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ τὴν εἶχε ξαπλώσει καταγῆς ἀναίσθητη. Ὕστερα, σπρώχνοντάς την μὲ τὸ πόδι του, ὀρθώθηκε ἐξαγριωμένος, τὴν κύτταξε μὲ βλέμμα σκληρὸ καὶ ζοφερὸ ποὺ ἔκανε πρὸς στιγμὴν ὅλους τοὺς θεατὰς νὰ ριγήσουν καὶ βγῆκε ἀργὰ ἀπὸ τὴ σκηνή, μὲ τὸ κεφάλι γυρισμένο πρὸς τὸ θῦμα του...

Δεύτερος χείμαρρος χειροκροτημάτων χαιρέτησε τὴν ἔξοδο τοῦ ἠθοποιοῦ, ποὺ εἶχε παίξει τόσο θαυμάσια τὸν ρόλο του, ὅσο καὶ ἡ Ρόζα, ἡ ὁποία ἐξακολουθοῦσε ὡστόσο νὰ παραμένη ἀκίνητη, ξαπλωμένη στὸ δάπεδο. Οἱ θεαταὶ τὸ πρόσεξαν αὐτὸ κι' ἀνησύχησαν. Ξαναχειροκρότησαν, μὰ ἡ Ρόζα δὲν σάλεψε ἀπ' τὴ θέσι της.

Τότε πειὰ κατελήφθησαν ἀπὸ μιὰ ἀόριστη ἀνησυχία, ποὺ πολὺ γρήγορα μετεβλήθη σὲ τρόμο καὶ κατόπιν σὲ πανικό. Τὰ βλέμματά τους ἔπεφταν μὲ ἀγωνία στὸ ξαπλωμένο ἀκίνητο σῶμα τῆς θεατρίνας. Τί εἶχε συμβεῖ λοιπόν;

Ἔξαφνα ὥρμησαν ἀπὸ τὶς κουΐντες μερικοὶ ἠθοποιοὶ κι' ἔτρεξαν ταραγμένοι κοντὰ στὴ Ρόζα Μπέρτι. Ἡ αὐλαία ἔπεσε ἀπότομα, μέσα σὲ μιὰ τρομερὴ ἀναστάτωσι.

—«Μὰ τί συνέβη λοιπόν; Γιατὶ διεκόπη ἡ παράστασι;», ρωτοῦσαν ὅλοι μ' ἀγωνία.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς θεατὰς ὥρμησαν, τέλος, στὰ παρασκήνια. Καὶ σὲ λίγο τὸ φριχτὸ νέο κυκλοφοροῦσε στὴν αἴθουσα τοῦ θεάτρου, ἀπίστευτο, τρομακτικό:

«Εἶχαν δολοφονήσει τὴ Ρόζα καὶ τῆς εἶχαν κλέψει τὸ πολύτιμο περιδέραιο, μπροστὰ στὰ μάτια τόσου κόσμου ...».

* * *

Ἡ λεπτομέρειες τοῦ ἐγκλήματος δὲν ἄργησαν νὰ διαδοθοῦν στὴ Νεάπολι. Ὁ δολοφόνος εἶχε παρουσιαστεῖ τὴν ἡμέρα ἐκείνη στὸ θεατρώνη κι' εἶχε ζητήσει δουλειά. Κι' ὁ θεατρώνης τοῦ ἀνέθεσε νὰ παίξη στὴ βραδυνὴ παράστασι κάποιο βωβὸ πρόσωπο. Ἔτσι τρύπωσε κρυφὰ στὸ καμαρίνι τοῦ ἠθοποιοῦ ποὺ θὰ ὑποδυόταν τὸν ρόλο τοῦ συζύγου, τὸν νάρκωσε μὲ χλωροφόρμιο, φόρεσε τὰ ροῦχα του καὶ βγῆκε στὴ σκηνή.

Ἡ Ρόζα, ἀπὸ τὴν τρομάρα ποὺ ἔδειξε μόλις τὸν ἀντίκρυσε, φάνηκε πὼς τὸν ἀναγνώρισε. Ποιός ἦταν ὅμως; Ἡ ἀρχὲς κατέβαλαν κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψουν καὶ νὰ τὸν συλλάβουν. Μολαταῦτα, κανεὶς δὲν ἔμαθε ποτὲ ποιὸς ἦταν ὁ δολοφόνος τῆς Ρόζας Μπέρτι, ποιὸς τὴν ἐκδικήθηκε ἔτσι σκληρὰ καὶ γιατί...

Γιατὶ κανεὶς δὲν ἤξερε τὴν περασμένη της ζωή...

Κανεὶς δὲν ἤξερε τὸν ὄλεθρο καὶ τὴ συμφορὰ ποὔχε προξενήσει ἡ γυναίκα αὐτὴ στὸ Μωρὶς Βαρέν, τὸν ἄλλοτε γλεντζὲ τοῦ Παρισιοῦ, τὸν γυιὸ τοῦ αὐτοχειριασθέντος κοσμηματοπώλη Βαρέν.

PIETRO BASTI

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ καρδιὰ μοιάζει μὲ μερικὰ φυτὰ ποὺ δὲν παραχωροῦν τὸ βάλσαμό τους γιὰ τὶς πληγὲς τῶν ἀνθρώπων, παρὰ ἀφοῦ τὰ πληγώσει τὸ τσεκοῦρι. (Σατωμπριάν).

Πόσο εἶνε ὡραῖο τὸ πνεῦμα ποὺ δὲν ἐπιδείχνεται! (Οὐγκώ).

Ὁ [illegible] χειρότερος ἀπὸ τὸν ἀφέντη. Ὁ δεύτερος ἔχει στὴ διάθεσί του μόνο τὸ σῶμα μας, ἐνῶ ὁ πρῶτος ἐξουσιάζει τὴν ἀξιοπρέπειά μας. (Γκαῖτε).

βγάζω ἀφροὺς ἀπὸ τὴ λύσσα μου...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ πέρασε ἡ ἡγουμένη. Ἤμουν τόσο θυμωμένη, ἐνῶ ὅλες ἡ ἄλλες μαθήτριες ὑποκλίθηκαν μὲ σεβασμό, ἐγὼ ἀπόμεινα ὄρθια, κυττάζοντάς την ἄγρια καὶ προκλητικὰ στὰ μάτια.

Ἐκείνη ὅμως μὲ χάϊδεψε στὸ μάγουλο καὶ μοῦ εἶπε:

— Δὲν σοῦ δώσαμε κανένα ρόλο, γιατὶ φαίνεσαι φοβισμένη ὅταν σὲ ρωτοῦν κάτι...

— Αὐτὸ συμβαίνει μόνο στὴν ἀρχή, τῆς ἀπάντησα. Μὰ ἐδῶ δὲν [illegible]

[illegible]

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ [illegible]